

Ret og lod Billighed træde i Stedet. Jeg tror, at den ærede Ordfører for Finansudvalget ogsaa gerne kunde vise saa megen Højmodighed fra Finansudvalgets Side, at han tog Indstillingen tilbage foreløbig for paa ny at underhandle med Justitsministeren, for saa vidt denne maatte vise sig villig til ikke at slaa alt for strengt paa de juridiske Krav. Jeg skal tillade mig at henstille dette saavel til den højtærede Minister som til den ærede Ordfører.

Justitsministeren (Alberti). Den Sag, som det ærede Medlem har fremdraget, har allerede været Genstand for en Række Besværing og Andragender til Justitsministeren, hvilket har foranlediget, at Sagen meget nøje er bleven undersøgt. Det Resultat, man er kommen til, er, at man ikke har kunnet imødekomme Andragerne. Efter alt, hvad der foreligger oplyst gennem Undersøgelser af gamle Papirer, er Forholdet det, at indtil 1850 har man fra Fanø svaret 4 Afgifter til Dommer- og Skriverembedet, nemlig Føgedløn 9 Rdl., Vederlag for fri Gaard 50 Rdl., Fiskepenge i Henhold til allerhøjeste Resolution af 11. Januar 1726 50 Daler og Skriverpenge efter en Døm af 14. November 1726 8 Rdl. 3 Mk 3 Sk. Nu sige ganske vist Indbyggerne paa Fanø, at de aldrig have svaret mere end 59 Rdl., men det kan ikke være rigtigt, thi af Indberetningerne fra de forskellige Embedsmænd fremgaar, at de Aar efter Aar have oppåbaaret ogsaa disse andre Afgifter. Derimod kan det meget godt være rigtigt, at Andragerne ikke have betalt disse Penge, idet disse opræde paa Hartkornsejernes Vegne, og det kan godt være, at kun de 59 Daler ere blevne indbetalte af Hartkornsejerne, medens de 8 Rdl. 3 Mk. og 3 Sk. og de 50 Rdl. ere blevne indbetalte af Befolkningen i Almindelighed. Disse sidste to Afgifter ere faldne bort i Henhold til Lov 20. Juni 1850 om Bortfald af forskellige Skatter. De ere altsaa ikke svarede i over 50 Aar, og derfor er det ganske naturligt, at det er gaaet i Glemme hos Befolkningen, og at Befolkningen nu har den Opfattelse, at disse Penge overhovedet aldrig ere blevne svarede, og at det kun er disse 59 Rdl., det drejer sig om. Afgifterne ere imidlertid komne til Verden paa den ganske simple Maade, at de ere paalagte Ejerne gennem Auktionsvilkaarene, da de købte Hartkornet paa Fanø til fri Ejendom. Det hedder derom i Skødet af 16. Januar 1742: „Efter fornævnte paa Auctions

Stedet bekjendtgjorte Conditioner tilforpligtes herved, saavel Nordbye som Sønderhøe Sogns Indvaanere . . . 2do saa og at betale til Birkefogden aarlig, som handforhen af Vores Casse har haft udi Løn 9 Rigsdlr., samt for fri Gaard som Dommer og Skriver 50 Rdl. . . . Det er altsaa en Udgift, som tidligere har paahvilet den kommunale Kasse, og som Staten ved Forauktioneringen af Jordegodset har lagt over paa Køberne som en Grundbyrde, ligefrem som en Del af Købesummen. Jeg kan saaledes ikke se, at Køberne eller nu deres Efterkommere kunne have nogen som helst Grund til at besvære sig over, at de maa udrede denne ringe Afgift.

Nu kan det vel være, at Forholdene paa Fanø ere blevne daarligere nu, end de have været for en Del Aar tilbage. Det tør jeg ikke udtale mig om, men jeg tror dog ogsaa, man bør tage i Betragtning, at Prisen, for hvilken de købte deres Hartkorn, var 97 Kr. pr. Tønde Hartkorn, hvilket dog bør siges efter Nutidens Begreber at være en overmaade billig Pris. Jeg synes derfor ikke, der af disse Grunde kan være Anledning til at kvitte denne Afgift. Den eneste Anledning, der kunde nævnes, skulde være, at ikke Birke-dommerembedet, men Birke-dommeren nu er flyttet bort fra Fanø. Men det er en Ordning, som Staten har været fuldkommen berettiget til, og som ikke kan paavirke de Betingelser, hvorunder Ejendomsbesidderne, Hartkornsejerne, paa Fanø i sin Tid have købt deres Ejendom. Nu er det vel saa, at det kun er et lille Beløb, det her drejer sig om, men det forekommer mig dog, at man maa være meget betænkelig ved under Paabaarabelse af Omlægning af Jurisdiktionen at give en saadan Erstatning — thi det er jo i Virkeligheden en Erstatning, der vil gives, i lige saa fuldt Maal som, hvis de forlangte en kontant Sum; her forlange de Kvittance for en rettelig paatagen Afgift en Gang for alle. Det vil være en meget betænkelig Sag at komme ind paa det, fordi det vil simpelthen medføre, at naar vi komme til Gennemførelse af Retsreformen, som vi forhaabentlig gøre inden ret længe, vil der blive Omlægning af Jurisdiktioner og Forandringer i mange Forhold, og der vil være adskillige Steder, hvor Dommerkontorerne blive flyttede fra det ene Sted til det andet. Man vil da sikkert møde Krav fra forskellige Steder om at faa Erstatning derfor, og saadanne Krav ville